BIBLIOTECA „ASOCIAȚIEI” SIBIIU

Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 345 Duminică 18 Decembrie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

14 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL” S. A.

Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

EXODUL RURAL

Ocupându-ne într'un articol precedent de problema înrostuirii prisosului de brațe țărănești, care nu-și găsesc astăzi o lesnicioasă și rentabilă întrebuințare în agricultură, enumeram printre soluțiile cele mai indicate: colonizarea în zonele de frontieră; creiarea de posibilități noui de muncă prin reînvierea unor vechi îndeletniciri locale sau prin creiarea de industrii regionale, potrivit condițiunilor biofizice locale și, în fine, organizarea exodului natural al elementelor prisoselnice din mediul rural spre centrele orășenești.

Fiecare din aceste soluțiuni constitue la rândul lor o problemă, ale cărei obiective nu se rezumă numai la grija de a procura mijloace de existență unei părți oricât de însemnate din populația noastră rurală ce nu-și mai poate găsi rostul în îndeletnicirile plugăriei, ci trebue să meargă mai sus, răspunzând, paralel cu desfășurarea acestei acțiuni, înaltelor postulate naționale: de a restabili, prin colonizări puternice, caracterul etnic românesc al zonelor de frontieră, de a da apoi prin întrebuințarea prisosului de brațe țărănești în industriile locale creiate adhoc sau prin infiltrațiile organizate în centrele orășenești, un impuls hotărîtor operei de naționalizare a orașelor și a întregei economii românești.

Astfel stând lucrurile, nu trebue să pierdem din vedere că fiecare din cele trei soluțiuni indicate mai sus necesită un program de lucru bine cântărit și de metodică continuitate, care să se încadreze într'o politică vie de expansiune și afirmare națională.

O grije deosebită trebue să purtăm mai ales organizării exodului rural spre mediul orășenesc. Procesul acesta este natural și istoric, deci general pentru toate țările, ale căror creațiuni orășenești își trag aproape în deobște existența din contribuția elementului rural.

Pentru noi, românii, procesul acesta e chemat să îndeplinească azi două funcțiuni vitale: a) să înlesnească absorbirea prisosurilor de energii țărănești, care nu-și mai găsesc socotelile în mediul rural; b) să fortifice poziția — mai propriu zis: dominanța — elementului românesc în viața și activitatea orașelor, restabilind astfel curentul firesc de ascensiune socială de jos în sus — dela bază la vârful piramidei — și reconstituind totdeodată liniile organice ale unității naționale, fără întreruperile și știrbirile nenaturale de azi, produse prin infiltrații străine profund dăunătoare și de dată destul de recentă.

De aci datoria imperioasă de a încuraja, de a capta, de a organiza exodul la orașe al prisosului de forțe pe care an de an îl dau tot mai sporit satele noastre. Și aceasta fără să ne temem că vom contribui astfel la depopularea satelor, cum s'a întâmplat în unele regiuni ale Franței, unde gospodării întregi au rămas părăsite, fără niciun stăpân. Acolo nenorocirea se datorește nu atât exodului la orașe, cât dispariției natalității, nenorocire care, cel puțin pentru moment, nu ne pândește. Dimpotrivă, decongestionând gospodăria țărănească de povara celor prisoselnici, prin plasarea lor în alte îndeletniciri utile, vom face din ea o unitate de exploatare rentabilă, care va fi cel mai mare câștig pentru economia națională. Căci nu trebue să uităm, că România are cea mai densă populație țărănească din Europa, în proporție cu pământul de cultură pe care este repartizată și că sub raportul stăpânirii micii proprietăți agrare (dela 0—5 hect.), aceasta reprezintă, față de totalul proprietății agrare 74%, după recensământul din 1930 și 69.1% în 1935, în timp ce aceeași proprietate parcelară atinge în Germania un procent de numai 2%, în Anglia de 5%, în Ungaria 20%, în Polonia 21%, în Cehoslovacia și Bulgaria 23%. Cu alte cuvinte, România deține recordul proprietății parcelare. Migrațiunea elementului rural spre orașe este, deci, un proces necesar determinat de cauze organice și economice bine definite.

Numai că el se cere organizat și îndrumat, ca să răspundă cât mai desăvârșit intereselor și necesităților naționale.

Solidaritatea franco-britanică

Opinia publică mondială este atât de adânc convinsă că una din garanțiile esențiale ale păcii europene este o cât mai strânsă colaborare franco-engleză încât surprinderea și emoția au fost aproape generale atunci când, la întrebarea adresată în Camera Comunelor dacă Anglia este obligată printr'un tratat să vie în ajutorul Franței în cazul unui atac italian în Tunisia, d. Chamberlain a răspuns laconic: „No, sir” (nu, domnule). Surprinderea și emoția au fost aproape generale. Ele însă nu au durat, căci primul ministru britanic, profitând de prilejul dineului oferit de asociația presei străine din Londra, a restabilit lucrurile.

Răspunsurile laconice sunt o tradițională practică în Camera Comunelor. Primul ministru și miniștrii englezi sunt dese ori întrebați de membrii parlamentului cu privire la diferitele probleme la ordinea zilei și ei răspund atunci „da” sau „nu” fără nici o altă explicație, fără a intra în nici un detaliu. De data aceasta, la întrebarea dacă Anglia are vre-un angajament precis care s'o oblige juridicește să sprijine Franța în apărarea coloniilor ei, d. Chamberlain nu a putut răspunde decât negativ, fiindcă, într'adevăr, nu există nici o obligație juridică în acest sens pentru Anglia. Dar, d. Chamberlain, atunci când a fost degajat de uzanțele parlamentare și a putut expune liber sensul acordului franco-englez, a arătat fără ezitare că interesele Angliei în Mediterana sunt identice cu cele franceze și că obligațiile Angliei decurg din aceste interese iar nu numai din prevederi juridice și diplomatice. D. Chamberlain a precizat chiar că un atac italian contra Tunisului ar constitui o violare a pactului anglo-italian care garantează situația de azi în Mediterana, ceace înseamnă că Anglia ar avea dreptul să intervie pentru apărarea statului quo mediteranian.

Dealtfel explicațiile și precizările d-lui Chamberlain n'au făcut decât să confirme atitudinea adoptată de Marea Britanie din primul moment când s'au produs manifestațiile anti-franceze în parlamentul italian. Se știe că a doua zi chiar după aceste manifestații guvernul britanic a autorizat ca ambasadorul Marii Britanii la Roma să ceară d-lui Ciano lămuriri asupra celor petrecute și că ministrul de externe italian a declarat că guvernul nu poate fi făcut răspunzător de strigătele unor deputați și nici de manifestațiile de stradă. Explicațiile acestea oficiale echivalau cu o desaprobare a celor petrecute, cel puțin în cadrul raporturilor diplomatice. Manifestațiile continuând, iar presa italiană însușindu-și revendicările în dauna Franței, era firesc să se mențină tensiunea și atât guvernul francez cât și cel britanic să caute să înlăture orice echivoc cu privire la atitudinea țărilor lor respective. Discursul d-lui Chamberlain și cel al d-lui Bonnet au înlăturat orice echivoc. D. Chamberlain a stăruit asupra strânsei legături ce există între Franța și Anglia și care constitue o garanție a păcii și în același timp temeiul politicii britanice. Primul ministru britanic a completat declarațiile făcute la dineul ziariștilor cu răspunsul categoric pe care l'a dat în ședința de Miercuri a camerei comunelor la diferitele întrebări cu privire la apărarea Tunisului.

„După părerea guvernului britanic — a spus d. Chamberlain — respectarea statului-quo în Mediterana, așa cum este prevăzut în acordul anglo-italian, se aplică în mod sigur și la Tunisia și orice acțiune contrară acestui acord ar privi, bine înțeles, foarte de aproape guvernul britanic”.

Pe de altă parte, Franța și-a spus și ea cuvântul precis, fără ezitare și cu toată hotărârea.

„Niciodată guvernul francez — a declarat d. Bonnet — nu va consimți să cedeze vre-o parte din teritoriul francez. Nu poate să existe nici un echivoc — a adăugat d. Bonnet, — Franța nu va primi niciodată să cedeze nici măcar o fâșie din teritoriul ei Italiei și orice încercare de a se realiza o astfel de pretenție poate să ducă numai la un conflict armat”.

Situația este astăzi clară. Declarațiile conducătorilor politici ai Franței și ai Marii Britanii au caracterul unui avertisment solidar, care nu numai că înlătură echivocurile ce s'a încercat să se creeze în ultimele zile, dar după părerea generală face a-

(Continuare in pag. 2-a)

Alegerile din Memel

O secție de vot pentru alegerile de zilele trecute

Primii fulgi

Primii fulgi au prins să cadă asupra Capitalei, cu discreția cuvenită.

Din cerul plumburiu, boltit amenințător deasupra orașului, a început să cearnă dela prânz pudra albă a fulgilor spulberați de vânt, cari, intimidați probabil de primul lor contact cu pământul, n'au îndrăznit să se materializeze în cunoscutul strat pufos și alb.

Dar odată acest precedent creat, fulgii vor continua desigur să cadă și în alte zile, pentru a pregăti, peste asfaltul ulițelor și pajiștea înghețată a câmpurilor, covorul strălucitor al zăpezii.

Insfârșit, orașul mohorît va îmbrăca dulma de vată a iernii care, acoperindu-i mocirlele dela periferie și tristețea mahalalelor, îi va da pentru un timp un surâs alb de ghiață și zăpadă.

—xXx⊙●⊙xXx—

FILME

— Ce-mi va aduce Moș Ajun?

— Un colier de perle veritabile.

— Atât i-ar trebui, ca să dea divorț.

— N'ai nicio grijă. Toate vor merge strună.

— Schimbă vorba, căci a sosit. Urcă scara.

— Bună ziua, dragii mei, zice soțul, întinzând un pachet cu icre moi. Ce mai nou?

— Ceva pe cât de neașteptat pe atât de important. Ai cunoscut pe văduva Bosboreski?

— E pentru prima oară când aud acest nume.

— O bogătașă, care a îmbătrânit și nu mai are ce face cu giuvaericalele. Posedă lucruri incomparabile. Și fiindcă nu vrea s'apară cu ele pe piață, s'a hotărît să le pună la loterie. A început cu un splendid colier de perle. N'am putut să-i rezist și am cumpărat și eu două bilete. Pe unul ți-l ofer.

— Nu dau bani pe așa ceva.

— Ți-l dăruiesc.

— Așa mai merge... Ia-l tu, Lizico; poate ai mai mult noroc de cât mine.

— Bravo! N'ai idee ce mulțumit sunt! Și par'că-mi spune ceva misterios că va eși numărul d-tale, scumpă doamnă.

— Ah! Ce recunoscător ți-aș fi!

— Atunci, pe mâine. Am uitat să vă adaog că loteria se trage astăseară. La revedere.

A doua zi, soțul primește o scrisoare:

Scumpule,

„Presimțământul meu s'a realizat. Iți trimit colierul prin aducător. Te rog să nu-l predai doamnei înainte de a vă vizita, ca să am plăcerea să împărtășesc bucuria sa”.

Dar când își face intrarea, elegant și radios, soțul, ajutându-i să-și scoată paltonul, îi șoptește:

— Te rog, să-i spui nevestei că a câștigat altcineva, — pentru că am trimis imediat perlele iubvnicei mele.

Don José

—xX⊙●⊙Xx—

D. Chamberlain primul ministru al Angliei, întâmpinat de președintele asociației presei străine care a dat zilele trecute un banchet în onoarea d-sale.

Apărarea patrimoniului public

de A. CORTEANU

Cam la un an și jumătate după război, am întâlnit la București un englez, care părea că stă în țara noastră ca să mai uite de ceața de la Londra și de suferințele din timpul războiului. După ce ne-am mai împrietenit, mi-a mărturisit confidențial că e funcționar superior în Anglia și că e trimis de guvernul englez să lichideze daunele de război ale supușilor englezi. Lichidarea o făcea foarte simplu. Se ducea ca particular acasă la fiecare englez care adresase guvernului cerere de despăgubire. Dacă găsea cererea întemeiată își arăta calitatea și libera imediat dăunatului un cec contra unei chitanțe simple, adeverind primirea sumei. Dacă cererea era vădit exagerată sau total neîntemeiată, era destul ca englezul reclamant să afle că se află în fața unui reprezentant al guvernului din Londra, pentru ca să renunțe de a mai pretinde ceva. Auzind eu cât de simplu se lichidează pretențiunile supușilor englezi împotriva statului lor, mă gândeam „cât de rău este organizată această vestită țară engleză”. N'are ea o lege a contabilității publice care să pună o sută de forme de împlinit la liberarea unui ban din tezaurul public; n'are ea consilieri, controlori; n'are ea inspectori speciali și inspectori superiori cari să controleze pe cel care a făcut plata și în sfârșit în loc de o comisie, cu președinte, cu secretari, cu dactilografe, etc., să trimeată ea de sgârcenie un singur om care să facă ce-o vrea și să dea cât o vrea și cui o vrea drept despăgubiri de război! Am întrebat pe englezul meu dacă n'a găsit reclamații neîntemeiate. Răspunsul a fost că a găsit unele exagerate. Dar complet nefondate n'a găsit decât două, una în Italia și cealaltă în România. Rasa latină se vede că are influențe similare asupra rasei anglo-saxone. Cea din România o făcuse un samsar de terenuri petrolifere stabilit de 20 de ani în țară și care pretindea că germanii îi luase mobilier și lucruri de artă în valoare de 16 mii de lire.

Prefăcându-se că e amator de terenuri petrolifere, funcționarul englez s'a dus acasă la samsar care ocupa un modest apartament în strada Verde. După ce-au vorbit de petrol, amatorul improvizat l-a întrebat pe samsar: De mult stai în casa asta? Samsarul nebănuind nimic îi răspunse cu încredere: — „A, demult. De vreo zece ani”. — Curios, replică englezul de la Londra. Unde țineai d-ta sufrageria ceea de șase mii de lire pe care ți-au luat-o nemții?” Atâta a fost deajuns pentru ca samsarul să se roage de ertare și să renunțe la ori ce despăgubire.

Cazul din Italia a fost și mai interesant. Englezul din Italia își pusese și un avocat italian de mare renume. Avocatul, aflând calitatea funcționarului venit să lichideze daunele, a căutat să-l convingă pe lichidator, că vila distrusă de bombele austriace fiind prea departe nu mai e nevoe de o cercetare la fața locului, fiindcă certifică el

(Continuare in pag. 2-a)

Dr. ERNEST NEUMANN conducătorul germanilor din Memel

Pecetea regală

de I. VION

Sub președinția M. S. Regelui, consiliul de miniștri întrunit Miercuri d. a. a fixat metodele cele mai prompte pentru valorificarea muncii românești, prin aplicarea strictă a legii pentru protecția muncii naționale.

De decenii problema este pe primul plan al preocupării acelor minți clar văzătoare care au socotit matematicește agravarea alarmantă a pericolului streinismului, de decenii s'a promis studiarea soluțiilor și dela 1879 încoace mereu s'a repetat îndemnul ca statul să susțină economicește elementul băștinaș, în luptă cu cei cari veneau puhoi, depe alte meleaguri, mai puțin ospitaliere.

Anii au trecut și venalitatea politicianistă, în cârdășie cu străinismul exploatator și acaparator, împiedeca orice îmbunătățire, iar în schimbul reformelor mult așteptate se serveau norodului, în fraze sonore, promisiuni deșarte ce nu luau niciodată forma reală, pretinsă de un elementar instinct de conservare națională.

Poate la 1879, Petre Carp să fi avut dreptate că o asemenea problemă nu poate fi deslegată decât displăcând și țării și Europei.

Azi însă, nicio țară din lume, nu numai din Europa, nu ne-ar putea face vreo vină că refuzăm să ne precipităm spre abisul spre care ne mână acapararea streină, statisticele sunt elocvente și

(Continuare in pag. 2-a)

Înființarea organizației politice „Frontul Renașterii Naționale”

Textul decretului-lege și expunerea de motive

Noua Constituție, votată la 27 Februarie trecut a fixat principiile în cadrul cărora se va putea desfășura viața politică a țării. Vechile partide și întreaga structură politică dinnainte de votarea nouei Constituții au fost desființate. In locul lor viața politică urmează, conform prevederilor constituționale, să se organizeze pe baze profesionale.

Acest principiu este satisfăcut acum prin înființarea „Frontului Renașterei Naționale” al cărui scop este „mobilizarea conștiinței naționale în vederea unei acțiuni solidare și unitare românești de apărare și propășire a Patriei și de consolidare a Statului.

„Frontul Renașterei Naționale” va înlocui deci pe viitor, în mod legal, fostele partide politice — orice altă activitate politică fiind socotită clandestină, iar autorii ei pedepsiți cu degradarea civică.

Viața politică se încadrează astfel în spiritul nouei constituții votată, prin vot plebiscitar la 27 Februarie trecut.

Iată textul decretului lege prin care ia ființă această nouă organizație politică precum și expunerea de motive care însoțește decretul:

Decretul-lege

CAROL AL II-lea

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională

REGE AL ROMANIEI

La toți de față și viitori sănătate

Asupra raportului președintelui consiliului nostru de miniștri și miniștrilor Noștri secretari de stat la departamentele justiției și internelor nr. 124.991 din 15 Decembrie 1938;

Văzând jurnalul consiliului de miniștri nr. 3197/1938

Văzând avizul consiliului legislativ nr. 548/1938

In temeiul art. 98 din Constituțiune,

AM DECRETAT ȘI DECRETAM:

LEGE PENTRU INFIINȚAREA ORGANIZAȚIEI POLITICE A „FRONTULUI RENAȘTERII NAȚIONALE”

ART. 1. — Se înființează, pe ziua promulgării legii de față, ca unică organizație politică în Stat, — „Frontul Renașterei Naționale”.

ART. II. — Această organizație politică are de scop mobilizarea conștiinței naționale în vederea întreprinderii unei acțiuni solidare și unitare românești de apărare și propășire a Patriei și de consolidare a Statului.

ART. III. — Autorizarea de funcționare a „Frontului Renașterei Naționale” se acordă de ministrul justiției, la cererea scrisă a unui număr de 25 (douăzeci și cinci) persoane, dintre care cel puțin 20 (douăzeci) trebue să aibă calitatea de actuali sau foști miniștri și subsecretari de Stat.

ART. IV. — Consilierii Regali sunt membrii de drept ai „Frontului Renașterei Naționale”.

ART. V. — Toți românii care au împlinit 21 ani, cu excepția militarilor activi și a membrilor ordinului judecătoresc, au dreptul să ceară înscrierea în „Frontul Renașterei Naționale”, supunându-se condițiunilor de funcționare și de disciplină stabilite prin regulamentul prezentei legi.

ART. VI. — „Frontul Renașterei Naționale” are, singur, dreptul de a fixa și depune candidaturile pentru alegerile parlamentare, administrative și profesionale.

ART. VII. — Orice altă activitate politică decât aceia a „Frontului Renașterei Naționale”— va fi socotită clandestină, iar autorii ei pedepsiți cu degradarea civică pe termen de 2 până la 5 ani.

ART. VIII. — Un regulament special, făcând parte integrantă din prezenta lege, va determina condițiunile de organizare și funcționare a „Frontului Renașterei Naționale”.

Dat în București la 15 Decembrie 1938.

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri
MIRON
Patriarh al României
VICTOR IAMANDI
Ministrul Justiției
ARMAND CALINESCU
Ministrul Internelor

Expunerea de motive

Decretul este însoțit de următoarea expunere de motive:

Domnilor miniștri,

Constituția dela 27 Februarie 1938, căreia țara i-a dat o unanimă și entuziastă aprobare, a stabilit cadrele principiale, înăuntrul cărora, organizarea și funcționarea Statului trebue să se desăvârșească.

Pe temeiuri noui și ținându-se, pas cu pas, socoteală de realitățile vieței noastre naționale, instituțiile fundamentale ale Statului au luat în ultimele zece luni, o înfățișare în care conștiința colectivă a poporului a început să vadă România cea nouă pe care, în Inalta Sa înțelepciune și prevedere a dorit-o și a pregătit-o Majestatea Sa Regele Carol II-lea.

Această operă de transformare și de înoire este în curs de desfășurare.

Pentru desăvârșirea ei socotim că este de absolută necesitate să creem condițiunile legale care să ne îngă-

(Continuare in pag. 2-a)

Slăbesc forțele revoluției mondiale

de AL. GREGORIAN

Fenomenul rusesc modern rămâne mereu interesant. Starea aceea de continuă neliniște pe care i-a imprimat-o revoluția, căutările necontenite de formule noi care nu se cristalizează în nici o realizare precisă, atâtea experiențe începute și abandonate, îi dau un aspect caleidoscopic, lăsând observatorului din afară impresia că oamenii și pământul, statul cu vastul lui aparat administrativ, rosturile economice, cultura, așezările sociale, totul este antrenat pe traectoria unei mișcări violente către nicăeri, la capătul căreia poate să survină sau agonia definitivă a unui mare popor sau renașterea nebănuită a unei națiuni care nu și-a dat până acum întreaga măsură a posibilităților ei creatoare în lume.

Din 1917 și până astăzi Rusia a operat toate schimbările de poziție posibile. A fost mai întâiu un imperiu anarhist, deslănțuit într'o furie groaznică împotriva lui însuși. A fost apoi un complicat laborator comunist în care Lenin a încercat să realizeze formulele marxismului integral într'un cadru strict social, pe urmă o formidabilă autarhie economică, doctrina ei evoluând spre un socialism de stat, și, pe rând sau deodată, plutocrație sovietică a cărei expresie e capitalismul statal de astăzi, țară cu constituție semi-burgheză și cu sistem de guvernare despotică și regim xenofob, care contrazice catechismul cunoscut al înfrățirii mondiale.

După douăzeci și ceva de ani dela instalarea regimului sovietic la Moscova, după ce a parcurs aproape întreg ciclul de experiențe economice și sociale, Rusia s'a întors de unde a plecat în ziua arestării țarului la Tobolsc, adică la atotputernicia unui om și la tirania strivitoare a statului care confiscă și monopolizează, absoarbe și exploatează totul în beneficiul lui.

Marx spunea că într'un regim integral socialist totul e să ucizi capitalismul, fiindcă, după el, cauza tuturor crizelor e capitalul. Crizele dispar însă numai

(Continuare in pag. 2-a)

Deschiderea bazarului societății „Principele Mircea”
(Citiți darea de seamă în corpul ziarului)